

Pracovní list – Vitamíny

- 1) Najděte v osmisměrce anglické výrazy pro zdroje vitamínů a doplňte je do tabulky k českému překladu:

C	A	R	R	O	T	V	S
M	B	I	E	G	G	T	P
E	E	L	E	M	O	N	I
A	A	A	S	O	Y	A	N
T	N	M	F	I	S	H	A
Í	L	I	V	E	R	N	CH
M	L	E	T	T	U	C	E
I	T	O	M	A	T	O	Y
L	C	A	B	B	A	G	E
K	:)	O	R	A	N	G	E

Tajenka: _____

ČESKÝ VÝRAZ	PŘEKLAD Z OSMISMĚRKY	ČESKÝ VÝRAZ	PŘEKLAD Z OSMISMĚRKY
MRKEV		SOJA	
VEJCE		ŠPENÁT	
RYBY		CITRON	
SALÁT		MASO	
MLÉKO		RAJČE	
POMERANČ		ZELÍ	
JÁTRA		FAZOLE	

2) Doplňte vynechané výrazy v textu: (využijte sestavené puzzle)

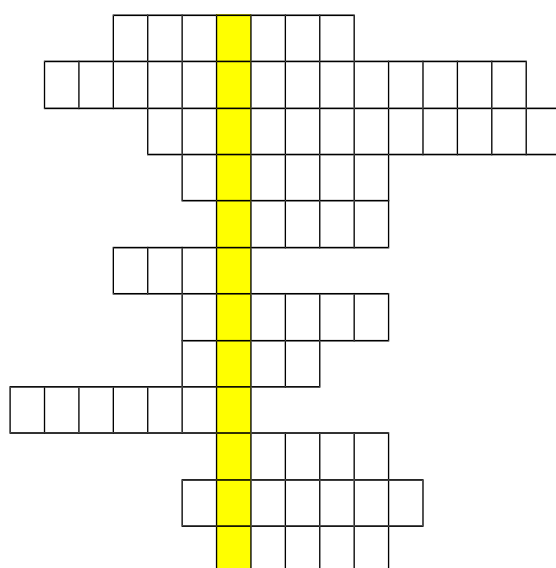
Vitamíny jsou látky, které musíme přijímat v _____, protože si je naše tělo většinou neumí vyrobit samo. Tyto látky jsou nezbytné pro mnohé funkce našeho organismu. Vitamíny rozdělujeme na rozpustné v _____, mezi něž patří vitamíny _____, a nerozpustné v _____, mezi něž patří např. vitamíny _____ a _____. Vitamín A nalezneme v _____ nebo ve špenátu, přičemž v organismu pozitivně ovlivňuje funkci _____, při jeho nedostatku člověk trpí _____. Vitamín D je obsažen v _____ nebo mléku a ovlivňuje správný růst _____, při jeho nedostatku v dětství se může rozvinout onemocnění, kterému říkáme _____. Vitamín K pozitivně ovlivňuje _____ krve a najdeme ho v _____ částech rostlin. Z vitamínů nerozpustných v tucích jmenujme vitamín C, který ovlivňuje _____ a zpomaluje _____, jeho nedostatek se projevuje krvácením _____.

3) V množinách barevně vyznačte informace týkající se jednotlivých vitamínů:

Autor © Mgr. David Mánek

4) Vyluštěte následující křížovku:

ONEMOCNĚNÍ, KTERÉ MŮŽE U DĚTÍ ZPŮSOBIT NEDOSTATEK VITAMÍNU D
 VITAMÍN K JE DŮLEŽITÝ PRO SPRÁVNOU ..., PŘI JEHO NEDOSTATKU JE ZVÝŠENÁ KRVÁCIVOST

CIZÍ VÝRAZ PRO LÁTKOVOU VÝMĚNU A PŘEMĚNU

LUŠTĚTNINA, V NÍŽ NAJDEME VELKÉ MNOŽSTVÍ VITAMÍNU E
 ZELENINA, V NÍŽ NAJDEME VELKÉ MNOŽSTVÍ KAROTENOIDŮ, KTERÉ JSOU PREKURZOREM VITAMÍNU A

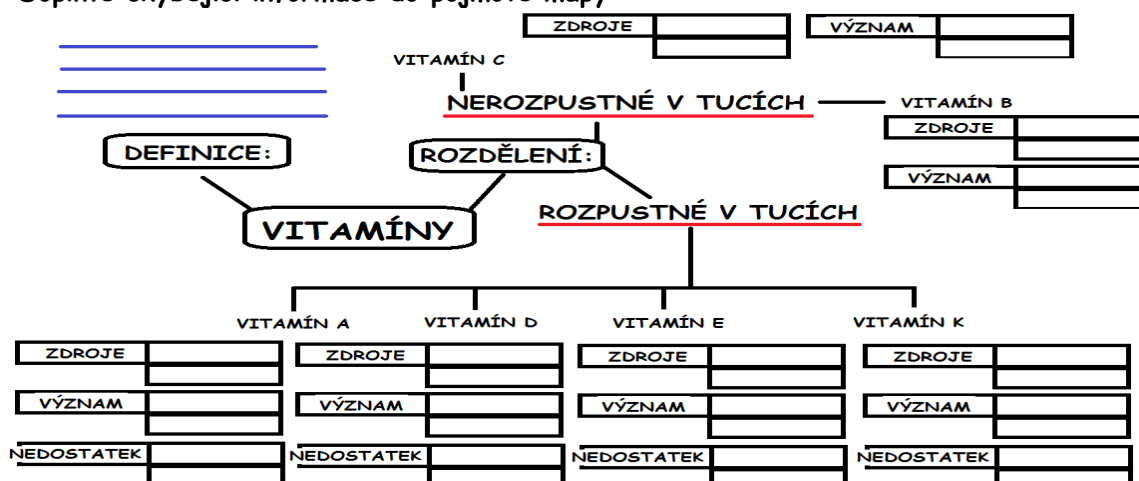
ZELENINA, KTERÁ JE ZDROJEM VITAMÍNU C A PĚSTUJE SE U NÁS (TVOŘÍ TZV. HLÁVKY)
 LÁTKY, KTERÉ V LIDSKÉM TĚLE NAPOMÁHAJÍ PRŮBĚHU CHEMICKÝCH REAKCÍ, JEJICH SOUČÁSTÍ MOHOU BÝT I VITAMÍNY

ŽIVOČICH, JEHOŽ MASO OBSAHUJE VELKÉ MNOŽSTVÍ VITAMÍNU D

CIZÍ VÝRAZ PRO OBRANYSCHOPNOST
 LIDOVÝ NÁZEV PRO VITAMÍN, KTERÝ JE OBSAŽEN V RYBÁCH, RÝMUJE SE SE SLOVEM VĚČKO

CIZÍ VÝRAZ PRO VITAMÍN A
 LIDOVÝ NÁZEV PRO VITAMÍN, KTERÝ OVLIVŇUJE SRÁŽLIVOST KRVĚ, RÝMUJE SE SE SLOVEM PÁČKO

5) Doplňte chybějící informace do pojmové mapy:

Pracovní list – Vitamíny – řešení

Autor © Mgr. David Mánek

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

1) **Najděte v osmisměrce** anglické výrazy pro zdroje vitamínů a doplňte je do tabulky k českému překladu:

C	A	R	R	O	T	V	S
M	B	I	E	G	G	T	P
E	E	L	E	M	O	N	I
A	A	A	S	O	Y	A	N
T	N	M	F	I	S	H	A
Í	L	I	V	E	R	N	CH
M	L	E	T	T	U	C	E
I	T	O	M	A	T	O	Y
L	C	A	B	B	A	G	E
K	:)	O	R	A	N	G	E

Tajenka: **Vitamíny**

ČESKÝ VÝRAZ	PŘEKLAD Z OSMISMĚRKY	ČESKÝ VÝRAZ	PŘEKLAD Z OSMISMĚRKY
MRKEV	CARROT	SOJA	SOYA
VEJCE	EGG	ŠPENÁT	SPINACH
RYBY	FISH	CITRON	LEMON
SALÁT	LETTUCE	MASO	MEAT
MLÉKO	MILK	RAJČE	TOMATO
POMERANČ	ORANGE	ZELÍ	CABBAGE
JÁTRA	LIVER	FAZOLE	BEAN

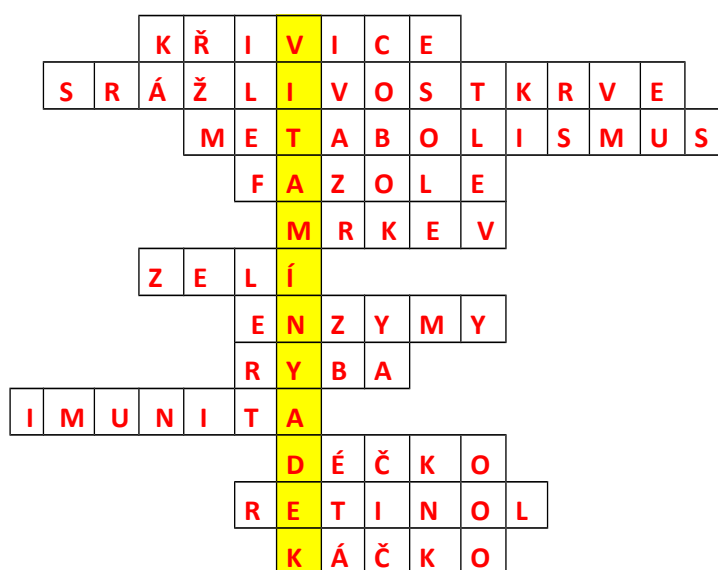
2) **Doplňte vynechané výrazy v textu: (využijte sestavené puzzle)**

Vitamíny jsou látky, které musíme přijímat v **POTRAVĚ**, protože si je naše tělo většinou neumí vyrobit samo. Tyto látky jsou nezbytné pro mnohé funkce našeho organismu. Vitamíny rozdělujeme na rozpustné v **TUCÍCH**, mezi něž patří vitamíny **ADEK**, a nerozpustné v **TUCÍCH**, mezi něž patří např. vitamíny **B** a **C**. Vitamín A nalezneme v MRKVI nebo ve špenátu, přičemž v organismu pozitivně ovlivňuje funkci **OČÍ**, při jeho nedostatku člověk trpí **ŠEROSLEPOSTÍ**. Vitamín D je obsažen v **RYBÁCH** nebo mléku a ovlivňuje správný růst **KOSTÍ**, při jeho nedostatku v dětství se může rozvinout onemocnění, kterému říkáme **KŘIVICE**. Vitamín K pozitivně ovlivňuje **SRÁŽLIVOST** krve a najdeme ho v **ZELENÝCH** částech rostlin. Z vitamínů nerozpustných v tucích jmenujme vitamín **C**, který ovlivňuje **IMUNITU** a zpomaluje **STÁRNUTÍ**, jeho nedostatek se projevuje krvácením **DÁSNÍ**.

3) V množinách barevně vyznačte informace týkající se jednotlivých vitamínů:

4) Vyluštěte následující křížovku:

ONEMOCNĚNÍ, KTERÉ MŮŽE U DĚTÍ ZPŮSOBIT NEDOSTATEK VITAMÍNU D
VITAMÍN K JE DŮLEŽITÝ PRO SPRÁVNOU ..., PŘI JEHO NEDOSTATKU JE ZVÝŠENÁ KRVÁCIVOST

CIZÍ VÝRAZ PRO LÁTKOVOU VÝMĚNU A PŘEMĚNU

LUŠTĚTINA, V NÍŽ NAJDEME VELKÉ MNOŽSTVÍ VITAMÍNU E
ZELENINA, V NÍŽ NAJDEME VELKÉ MNOŽSTVÍ KAROTENOIDŮ, KTERÉ JSOU PREKURZOREM VITAMÍNU A

ZELENINA, KTERÁ JE ZDROJEM VITAMÍNU C A PĚSTUJE SE U NÁS (TVOŘÍ TZV. HLÁVKY)

LÁTKY, KTERÉ V LIDSKÉM TĚLE NAPOMÁHAJÍ PRŮBĚHU CHEMICKÝCH REAKCÍ, JEJICH SOUČÁSTÍ MOHOU BÝT I VITAMÍNY

ŽIVOČICH, JEHOŽ MASO OBSAHUJE VELKÉ MNOŽSTVÍ VITAMÍNU D

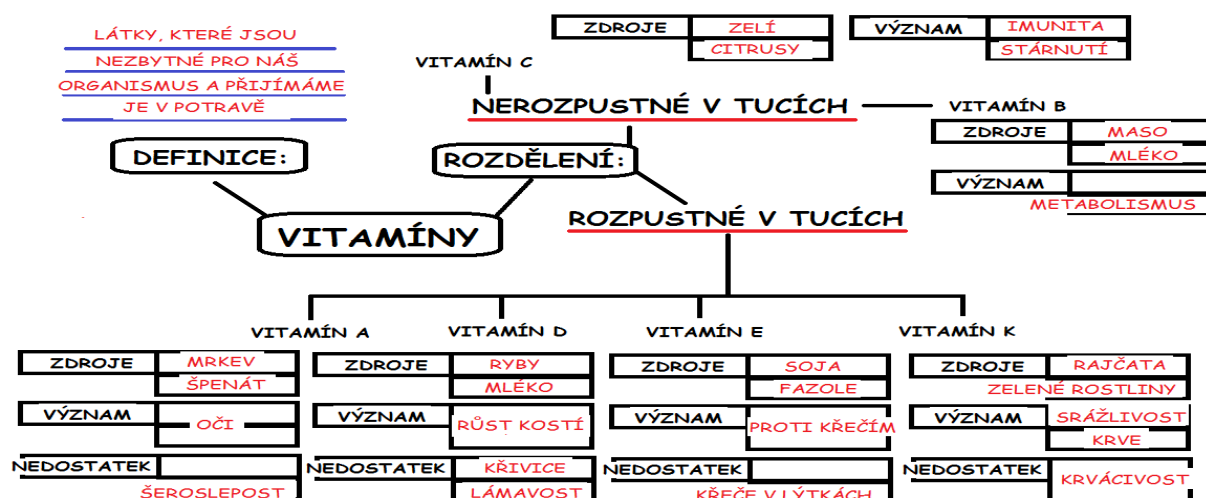
CIZÍ VÝRAZ PRO OBRANYSCHOPNOST

LIDOVÝ NÁZEV PRO VITAMÍN, KTERÝ JE OBSAŽEN V RYBÁCH, RÝMUJE SE SE SLOVEM VĚČKO

CIZÍ VÝRAZ PRO VITAMÍN A

LIDOVÝ NÁZEV PRO VITAMÍN, KTERÝ OVLIVŇUJE SRÁŽLIVOST KRVE, RÝMUJE SE SE SLOVEM PÁČKO

5) Doplňte chybějící informace do pojmové mapy:

Autor © Mgr. David Mánek

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.